

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Novice izhajajo v Ljubljani vsak teden dvakrat, namreč v sredo in saboto.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiwels.**

Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., scer 3 fl., za pol leta 2 fl. po pošti, scer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XI.

V sredo 10. avgusta 1853.

List 64.

Kako hišo v dobrim stanu obdržati?

Pred vsim naj se gleda na krov (streho) in nar manjši poškodba na njem naj se koj popravi. Žlote in žlebe je treba pogosto pregledovati in čistiti, stare opekne strehe mahú osnažiti. Žlebi in plehovina sploh, ki je na zraku, se morajo večkrat z oljnato barvo namazati. Ko dežuje in snežuje, je treba krovne luknje in prepihe dobro zamašiti.

Iz be naj se pogosto vetrijo, tudi tiste, v kterih se navadno ne biva.

Zabrani naj se, kolikor mogoče, da temeljna zidina se ne zmoči, posebno po kapnici ne; torej naj se napravijo medene odpadne cevi (Abfallröhren), po kterih se deževnica odteka, in kamnitne ploše pod kap.

Zunej hišnega zidovja naj se nikakor ne terpi nabaniga sipa, smetja in druge nesnage, ker take stvari zidovje polagoma omoče in pokvarjajo.

Poškodovane stene naj tudi se koj popravijo, pobelijo in z novo barvo prevlečejo.

Znotrej hiše naj se ne kuri ne preveč, ne nepotrebno: ker po nezmerni kurjavi duri, pohišje, stropje in tla razpokajo, akoravno bi bile še tako terpežno izdelane.

Po kuhinji naj se skerbi, da se ne izliva nepotrebno voda iz čebrov ali kotlov, ker s takim ravnanjem se kulinske tla in tramovi poškodovajo in se vlaga va-nje zavleče.

Taka se tudi godi, kader se tla po izbah, kuhinjah in mostovžih prepogosto in s preobilno vodo umivajo in snažijo (kar velikokrat marsiktera gospodinja učinja, ktera ne madeža na tleh ne more terpeti, ter vedno pere in berljuzga.)

Dalje je hiši škodljivo, po dilah ali izbah jako tolči, na kuhinskih tleh ali po mostovžih derva cepiti in tako pohištev zmajati.

Oljnato mazitev oboknic, dúr in lesovine sploh je treba včasih s tanjko žajfnico umiti, preden dim in prah jih preveč ne prevlečeta. Steklo v oknih naj se večkrat očisti, pa ne umiva, ampak le z vlažno v žganje pomočeno cunjico rahlo obrihlje; pozimi pa naj sopari, ki šipe ome glijo, ponovljeno se obrišejo in posuše.

Poslednjič naj pazljivo se gleda na merčese vsake baže, posebno na miši in podgane.

In tako bo gospodar, če pazljivo čuje nad pohištvam, če majhne poškodbe koj popravlja, kakor hitro jih zapazi, tako bo, pravim, velikih poprav, in tedaj mnogo stroškov se izogibal, ter hišo delj časa v dobrim obstoju si ohranil, kakor če bi mu za ničesar mar ne bilo.

Vinoreja v našem cesarstvu.

Med vsimi deželami se v našem cesarstvu naj več vina prideluje; 217²/₅ štirjaških milj sveta je za vinorejo odločenih.

Prerajtano je po srednji meri, da se ga na leto pridelava v celem cesarstvu 41 milionov in 498.900 austrujskih veder, in sicer:

na Ogerskem	18 mil.	582.000 veder
v Vojvodini in Banatu	4 "	341.000 "
na Horvaškem in v Slavonii	3 "	608.000 "
na Beneškem	3 "	526.000 "
v Lombardii	2 "	250.000 "
v doljni Austrii	1 "	977.600 "
na Erdeljskem	1 "	506.000 "
na Štajarskem	1 "	366.000 "
na Dalmatinskem	1 "	200.000 "
na Tiroljskem		825.000 "
na Terzaškem in Goriškem		700.000 "
v vojaški granici		636.000 "
na Moravskem		565.300 "
na Krajskem		353.000 "
na Českem		50.000 "
na Koroškem		1.400 "
v Bukovini		300 "
v zgornji Austrii		200 "

Navód,

kako naznanovati blago za colno ravnavo pri c. k. austrujskih colnih uradnihaj.

Izročil H. Costa, c. k. nadcolnije vodja.

1. dan tega mesca je v djanje stopila nova colna ravnava pri vsih colnihaj našega cesarstva; zavoljo te nove ravnave so tudi novi predpisi dani, kako se imajo spisovati naznanila tistega blaga, ktero pride v c. k. colnije. Ker je vsakemu te predpise vediti potreba, ki blago ali kakoršno koli drugo reč na ti poti prejema ali pošilja, je c. k. ministerstvo denarstva navod, kako take naznanila vsled nove postave napravljati, v nemškem, laškem in francoskem jeziku na svetlo dati ukazalo. Ker pa je ti podúk tudi potreben za kupce in obertnike na Krajskem, Štajarskem, Koroškem, Terzaškem in Goriškem, ki morebiti le slovensko razumejo, ga jim podamo tukaj v slovenski jezik prestavljenega. Takole je osnovan:

Naprava naznanil.

1. Notranja osnova.

a) Sploh.

§. 1.

Vsako naznanilo mora obseči:

1. Kerstno imé, primek in stanovanje

a) pošiljavca, to je, tistega, kteri je namenil